

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ
ХАРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ФІНАНСІВ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ФІНАНСІВ ТА МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ВІДДІЛ
ДЕРЖФІНМОНІТОРИНГУ УКРАЇНИ У СХІДНОМУ РЕГІОНІ

IV Всеукраїнська науково-практична конференція

«СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ»

Збірник матеріалів

10 квітня 2015 р.

Харків, ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015

УДК 336
ББК 65.26я4
С 56

Рекомендовано до видання Вченою радою фінансового факультету
Харківського національного економічного університету
імені Семена Кузнеця (протокол № 7 від 30.03.2015 р.)

Редакційна колегія збірника (оргокомітет конференції):

Пономаренко В. С.	д. е. н., проф., ректор ХНЕУ ім. С. Кузнеця (голова оргкомітету);
Внукова Н. М.	д. е. н., проф., зав. кафедри управління фінансовими послугами ХНЕУ ім. С. Кузнеця (заступник голови);
Журавльова І. В.	к. е. н., проф., зав. кафедри фінансів ХНЕУ ім. С. Кузнеця (заступник голови);
Проноза П. В.	д. е. н., проф., декан фінансового факультету ХНЕУ ім. С. Кузнеця (заступник голови);
Носова О. В.	д.е.н., проф., зав. кафедри економіки і фінансів Харківського національного університету внутрішніх справ; завідувач навчально-методичного відділу
Тарасенко В. В	Держфінмоніторингу України у Східному регіоні;
Унинець-Ходаківська В. П.	к. е. н., доц., декан факультету фінансів та банківської справи Національного університету ДПС України;
Успаленко В. І.	к. т. н., проф., завідувач кафедри фінансів та кредиту Харківського національного університету будівництва та архітектури;
Череватенко В. А.	к.е.н, доц. заступник директора з розвитку Харківського інституту фінансів Українського державного університету фінансів та міжнародної торгівлі;
Андрійченко Ж. О.	к. е. н., доцент кафедри управління фінансовими послугами ХНЕУ ім. С. Кузнеця (відповідальний секретар).

С56 Сучасні проблеми фінансового моніторингу: Збірник матеріалів IV Все-
української науково-практичної конференції (10 квітня 2015 р.). – Х.:
ХНЕУ ім. С. Кузнеця, ТО Ексклюзив, 2015. – 224 с.

ISBN 978-966-2166-83-5

У збірнику за матеріалами конференції представлені оригінальні авторські бачення вирішення сучасних проблем фінансового моніторингу.

Видання призначене для фахівців органів державного контролю, викладачів, аспірантів та студентів вищих навчальних закладів.

ББК 65.26я4

ISBN 978-966-2166-83-5

© Колектив авторів, 2015

© ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015

ступінь задоволення інтересів, раціональність діяльності, узгодження ділових тактик і стратегій, соціальна відповідальність, сумлінність, координація, консолідація та партнерські відносини, рівень внутрішнього контролю, наявність законодавчих ніш, відсутність регламентованості умов діяльності, причинно-наслідковий зв'язок подій, відсутність зв'язку між професійною активністю, результатами та стимулюванням праці тощо. Не менше значення мають і показники кількісного і якісного характеру, що опосередковано характеризують стан і ефективність боротьби з корупційними проявами як на рівні окремого відомства, так і національної економіки в цілому та її регіонів.

Стосовно інтегрального показника, то він має включати 1) груповий індекс ймовірності створення умов для корупційних діянь у середовищі самого працівника та 2) груповий індекс існування умов для цих діянь у зовнішньому середовищі, розрахованих на основі часткових індикаторів.

Тобто, законодавче забезпечення вимагає ефективних механізмів правозастосування, що включатимуть відповідні інструменти та методи.

Література:

1. Лазаренко С.Ж., Бабенко К.А. Базові принципи та елементи антикорупційної політики в Україні // Інвестиції: практика та досвід № 23 грудень 2014, С. 116-119.

УДК 332.1:330.322

МОНІТОРИНГ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНІВ В УКРАЇНІ

Орлова Н. С.

Сучасний розвиток економіки пов'язаний з прискоренням інформаційних процесів, необхідністю отримувати відповідні дані в найкоротший термін. Тому, сучасні стратегії розвитку економіки країни мають формуватися з урахуванням використання моніторингу в системі управління інвестиційним кліматом. За таких умов зростає роль моніторингу як системи, що може забезпечити гармонійне поєднання вимог усіх учасників економіко-правових відносин, які ініціюють виконання визначеної стратегії розвитку економіки.

Моніторинг інвестиційної привабливості передбачає безперервне спостереження, обробку, аналіз, оцінку стану інвестиційного ринку та надання якісної своєчасної інформації учасникам інвестиційного процесу для прийняття управлінських рішень [1]. На сучасному етапі розвитку еко-

номіки країни для підвищення інвестиційної активності, актуальними стають питання розробки системи моніторингу, яка характеризує стан інвестиційної діяльності на мікро- та макрорівнях економіки (на рівні країни та регіону) з урахуванням принципів сталого розвитку, як основного орієнтира на світовому фінансовому ринку.

Головною особливістю моніторингу інвестиційної привабливості регіону є проведення масштабних спостережень за об'єктом і формування об'ємної інформаційної бази, яка повинна включати декілька груп показників: виробничо-економічні, інвестиційні можливості регіону, виробничо-технічного і технологічного потенціалу, інноваційні можливості розвитку виробництва, соціальні і екологічні.

Для оцінки індексу інвестиційної привабливості в світі використовують відповідні системи моніторингу та оцінки інвестиційної привабливості країни. Оцінка індексу інвестиційної привабливості держав та регіонів проводиться за допомогою рейтингів Світового економічного форуму, цифрової шкали Гарвардської школи бізнесу (США), індексів журналів «Fortune» (США) та «The Economist» (Англія), методики оцінки інвестиційної привабливості, розробленої Банком Австрії, рейтингу інвестиційної привабливості держав, що визначається Інститутом менеджменту у Лозанні тощо [1].

Оцінка індексу інвестиційної привабливості України проводиться Європейською Бізнес Асоціацією за підтримки дослідної компанії InMind. Індекс розраховується на основі регулярного моніторингу оцінок інвестиційної привабливості України першими особами компаній-членів Європейської Бізнес Асоціації. Однак, цілісна система моніторингу в Україні ще не поширена, відсутня єдина, чітко сформульована й обґрунтована концепція його формування та розвитку в системі управління інвестиційним кліматом. Причинами цього є пасивна соціально-орієнтована діяльність корпорацій, відсутність чітко визначеної форми звіту (нефінансового, соціального) відповідно до принципів сталого розвитку, повільна інтеграція фінансової та корпоративної звітності у вітчизняну практику ведення бізнесу.

В сучасних умовах моніторинг стає дієвим засобом інвестиційної політики за умови своєчасного регулярного надходження якісної інформації до учасників інвестиційного процесу. У зв'язку з цим до основних завдань моніторингу інвестиційної діяльності слід віднести такі, як визначення ефективності інвестиційної політики, перспективних джерел інвестування, визначення факторів для залучення іноземних інвестицій, визначення інструментів контролю за ефективністю використання інвестиційних ресурсів, визначення інвестиційного потенціалу регіону, оцінка сталого розвитку регіону та окремих показників соціального та екологічного розвитку.

Побудова системи моніторингу інвестиційної політики регіону може базуватися на наступних принципах:

1. Вибір для спостереження найбільш важливих напрямів реалізації інвестиційної політики. Така система показників має ґрунтуватися на даних оперативного бухгалтерського обліку та статистичної звітності.

2. Встановлення періодичності формування звітної бази даних (інформаційних та аналітичних показників): фінансових, нефінансових.

3. Виявлення резервів та можливостей нормалізації ходу реалізації інвестиційної політики для реалізації соціально-відповідального інвестування.

4. Забезпечення добровільності участі у вертикальному галузевому і регіональному моніторингу, відкритість системи для учасників моніторингу; доступність використання результатів моніторингу; оперативність подачі та отримання інформації; достовірність інформації; інтеграція інформаційних масивів і єдність інструментальної бази; постійне оновлення і розширення інформаційно-аналітичних ресурсів; адаптивність до динаміки економічних умов [2].

За результатами проведеного моніторингу інвестиційної привабливості регіонів та відповідно до поставлених завдань здійснюється корегування пріоритетних напрямків інвестиційної політики; прийняття рішень щодо вибору ефективних інвестиційних проектів на рівні регіонів, підвищення ефективності управління інвестиційною діяльністю, впровадження заходів підвищення інформаційної прозорості компаній для інвесторів, розробка заходів покращення інвестиційної привабливості регіонів та галузей, впровадження принципів соціально відповідального інвестування.

Ефективна організація постійно діючої системи моніторингу інвестиційної діяльності повинна передбачати та забезпечувати гнучкість і адаптивність інструментарію, що дозволяє отримувати адекватні оцінки поточних і прогнозних змін економічного середовища та вибирати механізми впливу, які коригуються. Завдяки цьому буде досягнута ефективність управлінських рішень на стадіях розробки і реалізації стратегій розвитку промислових підприємств та галузей [3].

На основі проведеного дослідження обґрунтовано необхідність формування системи моніторингу інвестиційної привабливості регіонів України. Доведено, що моніторинг інвестиційної привабливості регіону дає змогу інвестору оцінити актуальний стан капіталу галузей економіки, обсяги та структуру залучення інвестицій та особливості здійснення інвестиційної діяльності, сучасний стан інвестиційного потенціалу, дослідити напрямки діяльності суб'єктів та об'єктів інвестиційного процесу, завчасно передбачити більшість переваг та недоліків, ризикованих ситуацій на фінансовому ринку країни.

Література:

1. Вакулич М.М. Моніторинг інвестиційного клімату економіки України [Текст] / М.М. Вакулич // Економічний нобелівський вісник. – 2014. - № 1 (7). – с.76-86.

2. Мониторинг впровадження інвестиційного проекту [Електронний ресурс] // Навчальний матеріал он-лайн. Режим доступу: http://pidruchniki.com/17280924/investuvannya/monitoring_vprovadzhennya_investitsiyogo_proektu.

3. Бакай В.Й. Індикативний моніторинг інвестиційного потенціалу та формування інвестиційного іміджу підприємства [Електронний ресурс] / В.Й.Бакай // Department of International Economic Relations. Режим доступу: http://mev-hnu.at.ua/load/2013/7_konkurentnij_potencial_pidpriemstva_metodi_ta_mekhanizmi_pid_vishhennja/37-1-0-266.

УДК 336

ПАТОИНСТИТУТЫ, ПАТОИНСТИТУЦИОНАЛИЗМ И МОДЕРНИЗАЦИЯ РОССИЙСКОЙ ЭКОНОМИКИ

Павлов К. В.

Институционализм как новое направление экономической мысли возник в США в начале XX столетия как одна из форм отображения усилившихся монополитических тенденций в экономике, содействуя разработке и развитию «антитрестовской» политики собственной страны. В определенной мере институционализм противопоставляется неоклассическому направлению экономической теории, исходящей из великого тезиса, сформулированного еще великим А. Смитом о «невидимой руке» рынка, т.е. о совершенстве рыночного хозяйственного механизма и саморегулируемости рыночной экономики. Нося междисциплинарный характер, институционализм наряду с материальными факторами в качестве определяющей силы развития экономики выделяет также правовые, моральные, этнические, духовные и другие факторы, рассматриваемые в историческом аспекте.

В основе категориального аппарата институционалистской концепции лежит понятие «институт», причем к институтам относят самые разнообразные понятия, такие, как собственность, государство, семья, профсоюзы, религия, нравы и т. п. [1]. Таким образом, институт в данной концепции рассматривается в качестве первичного элемента движущей силы общества в экономике и вне ее. Иначе говоря, институционализм в ретроспективном плане – одна из первых экономических теорий, по существу вышедших за пределы исключительно воспроизводственных отношений и где стали учитываться, причем не вне, а внутри этой теории также и иные формы общественных отношений – правовые, социальные, экологические, этнические и пр.

Развитие институтов происходило в течение длительного периода